

57^e Jaargang

Donderdag 10 maart 2022

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

Het wonderlijke verlangen van Christus

En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde (Lukas 22: 15)

Het is de donderdagavond voor het sterven van de Heere Jezus. Duizenden pelgrims zijn eerder die dag Jeruzalem binnengetrokken om het pascha te houden. Onder hen is ook de Heere Jezus met Zijn discipelen. Ergens in een opperzaal in Jeruzalem zijn ze bijeen. Zojuist heeft Christus de voeten van Zijn discipelen gewassen. En nu geeft Hij uitdrukking aan Zijn diepe verlangen naar dit moment: *'Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde'*. Laten we kort letten op drie wonderlijke trekken in die woorden.

Gelet op de betekenis

Wonderlijk is Christus' verlangen allereerst, als we bedenken wat het pascha betekende. Daarvoor moeten we terug naar de laatste nacht van het volk Israël in Egypte. In die nacht ging de verderfengel in opdracht van de Heere door heel Egypteland om alle eerstgeborenen te doden. Eén middel was er om aan dit aangrijpende oordeel te ontkomen: het lam dat God Zelf had aangewezen. Dat lam moest geslacht worden. Het bloed moest worden gestreken aan de deurposten. En de Israëlieten moesten achter dat bloed schuilen.

Ter herinnering aan deze wonderlijke bewaring en bevrijding uit Egypte vierden de Israëlieten ieder jaar het pascha. En bij de paasmaaltijd gebeurden drie dingen: Allereerst werd er gegeten en gedronken: bittere kruiden, het geslachte lam, ongezuurde broden. In de tweede plaats werd er gezongen: Psalm 113-118. En in de derde plaats werd er gesproken: Een van de aanwezigen stelde de vraag naar de betekenis van het pascha. En dan werd de oude geschiedenis van de uittocht verteld.

Zo is de Heere Jezus deze avond met Zijn discipelen bijeen. Naar dit laatste pascha heeft Hij sterk verlangd. Wonderlijk is dat! Want laten we niet vergeten, dat in het geslachte en gebraden lam zo aangrijpend afgebeeld werd wat Christus te wachten stond. Als een Lam zou Hij ter slachting worden geleid. Zijn bloed zou straks vloeien. Hij zou moeten lijden in de vuurgloed van Gods straffende gerechtigheid. En toch – Christus verlangt naar dit pascha.

Hoe dat kan? Zou het niet zijn omdat Zijn hart brandt van verlangen om het werk dat Zijn Vader Hem opgedragen heeft, volkomen te vervullen? Zou het niet zijn omdat Hij in het pascha ook herinnerd wordt aan het loon op Zijn werk: de verlossing van al de Zijnen door Zijn bloed?

Gelet op het gezelschap

Er is nog iets wonderlijks aan Christus' verlangen. De Meester heeft er namelijk sterk naar verlangd, het pascha *met Zijn discipelen* te eten. *'Met u'* zegt de Heere Jezus. In gedachten gaan onze ogen over de twaalf discipelen die daar op dit moment aanwezig zijn. Elf kennen er genade. Als Christus straks zegt, dat één van hen Hem verraden zal, zullen zij alle elf bedroefd worden en vragen: *'Ben ik het, Heere?'* Eén daarentegen verwerpt alle ernstige en lieflijke roepstemmen en verhardt zich.

Laten we eerst letten op de elf. Wat hebben ze nog weinig verstaan van de lijdensweg die Christus moet en wil gaan. Wat hebben ze met al hun goedbedoelde woorden het lijden van Christus verzwaaard. Straks, in de hof van Gethsémané, zullen ze Hem allemaal verlaten. En één van hen zal Hem tot driemaal toe verloochenen. Christus weet dat alles. En toch wil Hij met deze weglopers het pascha houden. Dieper nog: om hen zalig te maken wil Hij het pascha straks volkomen vervullen en Zich als het Lam Gods opofferen.

Bij de paasmaaltijd is ook Judas, die Hem verraden zal. Ook dat weet Christus. Maar zelfs deze laatste avond wil Hij Judas nog verdragen. Meer nog: Christus klopt tot het uiterste op Judas' hart. Met Zijn waarschuwendende woorden. En met Zijn onderwijs over het geslachte Lam. Judas is niet ongewaarschuwd verloren gegaan!

Gelet op het tijdstip

Het derde wonderlijke aan Christus' verlangen is het tijdstip. *'Eer dat Ik lijde'*, zegt de Heere Jezus aan het slot van de tekst. Kort voordat de beker van Gods toorn in Gethsemané aan Zijn lippen wordt gezet en de toorn van God over de zonde in zijn volle omvang op Hem aankomt, wil Hij nog eenmaal het pascha houden. Zo zeer brandt Zijn hart van liefde tot Zijn Vader.

Kort voor Zijn diepe lijden wil Hij nog eenmaal aanzitten met Zijn discipelen. Om hen onderwijs te geven: verootmoedigend (Mattheüs 26: 21-22), waarschuwend (Mattheüs 26:31-35), vertroostend (Mattheüs 26: 26-290). Zo zeer klopt Zijn hart vol ontferming voor een Kerk van slapers en weglopers. Kom, wat dunkt u van deze Christus?

Ds. A.J.T. Ruis

Meer dan Jona

En er zijn Joodse verklaarders die in hun geschriften spreken van het teken van Jona. En die zeggen dat het aan Jona te zien is geweest, dat hij drie dagen en drie nachten in de vis is geweest. Of dat zijn gezicht daardoor misvormd is geworden, of nog weer iets anders, maar het is volgens die verklaarders aan hem te zien geweest dat hij iets vreselijks heeft meegemaakt. Zo werd onder de Joden en ook in de Vroege Christelijke Kerk het teken van Jona uitgelegd. Het teken van Jona, dat herinnerde aan de vis. Dat herinnerde aan het oordeel van God. Jona heeft zelf geleerd wat dat betekende. Aan den lijve heeft hij ondervonden hoe de Heere de zonde straft. En dat heeft aan zijn prediking een bijzondere gloed gegeven.

*Mattheüs 12:41
De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht en zullen hetzelfde veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier.*

Jona was een oordeelsprediker, net zoals veel andere profeten. Hij heeft het oordeel van God aangekondigd. En Jona vond ook dat Ninevé Gods rechtvaardige oordeel had verdiend. En hij heeft er op zitten wachten dat Ninevé net als Sodom en Gomorra zou worden verwoest en vernietigd.

Weet je wie er nog veel scherper heeft gepredikt dan Jona? De Heere Jezus. De prediking van Jona blijft daar ver bij achter. Jona heeft het oordeel gepredikt tegen een heidense stad. Maar de Heere Jezus heeft het oordeel niet allereerst tegen de heidenen gepredikt, maat tegen Israël. En daarin is Hij veel scherper dan Jona. En predikt Hij de rechtvaardigheid Gods veel ernstiger dan Jona. Want Hij predikte niet alleen een tijdelijk oordeel, het omkeren en verwoesten van een aardse stad. Maar Hij heeft met alle ernst en klem het eeuwige oordeel gepredikt!

Meer dan Jona, meer dan Elia en meer dan Johannes de Doper was de Heere Jezus de Prediker van de gerechtigheid Gods. Als je eens het woord 'hel' zoekt in je Bijbelapp, dan vind je dat vele keren. Niet bij de profeten, niet bij de apostelen, zelfs niet in het boek Openbaringen, maar dan vind je dat in de Evangelien. Dan vind je dat bij de Heere Jezus. En hoe komt dat? Waarom

zou juist de Heere Jezus zo ernstig gepredikt hebben? Waarom gebruikt juist Hij die aangrijpende beelden van het onuitblusselijke vuur, en van de buitenste duisternis?

Omdat Hij uit eigen ondervinding weet heeft van Gods wrekende gerechtigheid. Meer dan Jona is de Heere Jezus in de diepten geweest. Jona zat drie dagen en drie nachten in het ingewand van de vis. Maar daar was hij niet zonder hoop. De Heere Jezus had echter geen hoop toen Hij aan het kruis van God verlaten was. Hij heeft de helse smarten in Zijn lichaam en ziel gedragen.

Voel jij weleens iets van de ernst van de gerechtigheid van God? Wat het betekent om onbekeerd te zijn? Misschien ook wel na al die stukjes over het boek Jona. Kijk het eens na. Ben je erdoor tot bekering gekomen Of ben je nog steeds dezelfde jongen, hetzelfde meisje?

Eigenlijk is dat niet zo. Want bij elke preek die je hoort en bij elk stukje dat je leest, verandert de toestand. En daar wijst de Heere Jezus ook op. Hij gebruikt de bekering van de Ninevieten om de Joden te beschuldigen. Hij zegt: jullie zijn nog erger dan die heidenen uit Ninevé. Want toen Jona daar preekte, toen gebeurde er tenminste nog iets. Ze hebben zich bekeerd. En jullie zijn verbondskinderen, opgegroeid met de dienst des Heeren, en jullie zijn onbekeerd en ongelovig gebleven.

Laten we het goed beseffen. Als je van jongsaf de weg der zaligheid hebt geweten. Je bent gedoopt, je hebt van kindsaf in de kerk gezeten, je hebt onderwijs op een christelijke school gehad, catechisatie gevolgd, misschien wel belijdenis gedaan. En als je dan toch nog onbekeerd bent gebleven.

Dan is dat erger, dan wanneer er een indiaan uit Brazilië onbekeerd is. En dan zegt de Heere Jezus in het Mattheüs-evangelie dat het Tyrus en Sidon verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels.

En nu laat de Heere Jezus het nog prediken, juist omdat het zover nog niet is. Juist omdat er nog tijd is. Genadetijd. En laat Hij zien dat Hij meer is dan Jona, ook in Zijn genade. Maar dat moet wachten tot de volgende keer. Waarin we de behandeling van Jona gaan afsluiten.

*Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl*

Wedergeboorte

Wat heeft de kanselboodschap van 1953 ons te zeggen? In De Wekker van datzelfde jaar beklemtoont prof. G. Wisse een zestal zaken. In zijn laatste twee punten wijst hij op de roeping van ouderen ten opzichte van jongeren en het belang van een leven in de vreze des Heeren. Nu richten we ons op zijn vierde punt: de wedergeboorte door de Heilige Geest is noodzakelijk.

Laten we eerst prof. Wisse zelf nog maar eens aan het woord: *"Wat is het nodig in onze dagen krachtig te benadrukken: aan alle waarachtige geestelijke zaligmakende werkzaamheden der ziel gaat de wedergeboorte onafwijsbaar vooraf. Verlaat men dit Schriftuurlijk standpunt, dan krijgt men allicht een prediking, waarbij men namelijk schijnt te beginnen met het derde stuk, de heiligmaking de dankbaarheid, alsof een onwedergeboren mens, ja al ligt hij ook onder de Verbondsbedeling daardoor alree in staat zou zijn om godverheerlijkende en zielzaligende werkzaamheden met dit Genadeverbond te hebben. O, wat een gevaren. Gijlieden moet wederom geboren worden. Het is de prediking die om te beginnen juist uitging tot Israël als Verbondsvolk."*

Verondersteld

Wisse is echter niet de eerste die binnen onze kerken de noodzaak van de wedergeboorte beklemtoont. In Het Wekkertje van 1892 wijdt ds. F.P.L.C. van Lingen maar liefst tien artikelen aan de wedergeboorte. Dit alles staat natuurlijk in het teken van de fundamentele bezwaren tegen Kuypers leer van de veronderstelde wedergeboorte.

Kort voordat Van Lingen uitgebreid op het belang en de inhoud van de wedergeboorte ingaat, plaatst de redactie al een ingezonden artikel -meer een hartenkreet over de geestelijke teloorgang- van zijn hand in Het Wekkertje met als toevoeging: *"P.S. De zaak is te gewichtig en de aandrang te groot, om plaatsing van stukken als het bovenstaande te weigeren. Men leze en oordeele. Beginselen zijn aan 't woord."*

Noodzakelijk

Het is dan ook niet zonder reden dat in het winterseizoen 2019-2020 in Driebergen en in het winterseizoen 2020-2021 in Urk prof. dr. A. Baars

een serie Bijbellezingen heeft gehouden over de wedergeboorte. Hoewel hij aanvankelijk de bedoeling had om deze Bijbellezingen om te werken tot een systematisch-praktisch boek, zijn de zes Bijbellezingen gepubliceerd in een vorig jaar bij uitgeverij De Banier verschenen boek zoals ze min of meer gehouden zijn.

Dat is een goede zaak, omdat hij daarin antwoorden geeft op veelgestelde vragen: wat is wedergeboorte nu precies? Waarom is wedergeboorte noodzakelijk? Hoe weet ik dat ik wedergeboren ben of dat ik een echt kind van God ben? Al met al voor eenieder prachtige vragen om DV in een nieuw winterseizoen eens in verenigingsverband met elkaar te bespreken aan de hand van dat boek en bovenal in het licht van Schrift en belijdenis (Dordtse Leerregels)!

Gelovige kerkgangers

Het boek van prof. Baars is een duidelijke en actuele onderstreping van wat in de kanselboodschap van 1953 naar voren wordt gebracht over de noodzaak van de wedergeboorte. Als dit beginsel niet meer oplicht in prediking en pastoraat, wordt de gemeente langzaam maar zeker gezien als een gemeente die enkel uit al wedergeboren en gelovige kerkgangers bestaat, die alleen nog moeten groeien in geloof en heiligmaking. *"En dan bestaat het gevaar dat men in de praktijk keurig gereformeerde kerkmensen kweekt die in feite slechts schijngeelovigen of huichelaars zijn"*, om het te zeggen met de woorden van prof. Baars. Al is het uiteraard nog veel beter om het te zeggen met Christus' eigen Woorden: *"Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien!"*

Waar de noodzaak van de wedergeboorte uit het oog wordt verloren, wordt het ook geen harte-zaak meer. Daarmee raakt ook het wonder van zalig worden uit het zicht en zal er vooral behoefte zijn aan een prediking waarin enkel praktische handvatten voor het dagelijkse leven worden geboden. Maar ook de geestelijke leider Nicodemus uit Johannes 3 kreeg te horen dat hij zonder wedergeboorte nog buiten het Koninkrijk stond! Het

was toen en het is vandaag niet voldoende om een kind van het verbond te zijn.

Mysterie

Complete vernieuwing -wedergeboorte- is derhalve noodzakelijk. En als het gaat over het wezen van dit Goddelijke mysterie, dan wijst Calvijn erop dat de kern van de bekering is dat wij ons van onszelf afkeren en tot God wenden en we onze oude gezindheid afleggen en een nieuwe aannemen. Of we echt wedergeboren zijn, wordt dan ook zichtbaar aan deze vruchten.

Zondaren worden wedergeboren door Woord en Geest. Maar daarmee kunnen we niet volstaan door in een preek alleen maar te benadrukken dat de mens wederom geboren moet worden en dat deze wederbarende genade onmisbaar is. Een arts kan wel tegen zijn ernstig zieke patiënt zeggen dat hij genezen moet worden, maar als de arts vervolgens geen behandeling of medicijnen voorschrijft, heeft deze patiënt er nog niets aan. Daarom wees de Heere Jezus Nicodemus niet alleen op de noodzaak van de wedergeboorte, maar ook op de weg daartoe: *"Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, hij kan het Koninkrijk Gods niet binnengaan."* En wat is dan de enige weg? *"En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."*

In een interview in Terdege vanwege de publicatie van de Bijbellezingen merkte prof. Baars op dat er vandaag de dag veel aandacht is voor gemeentebouw. Die is volgens hem absoluut noodzakelijk en zou nog wel meer aan de orde mogen komen. Maar daarbij plaatste hij een belangrijke kanttekening: *"We moeten wel starten bij het fundament: Gij moet wederom geboren worden. Daarmee begint het geestelijke leven."*

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-22

Gods goedertieren en getrouwe leiding van Zijn volk.

Gij zult mij leiden door Uw raad....

Leiding

De Heere leidt en weidt Zijn kudde als een Herder. Asaf mag zich aan de Heere toevertrouwen. De drie-enige God is zijn Leidsman. Asaf kon zichzelf niet leiden. Hij moest de hele weg geleid worden door de Heere. Leiden betekent met iemand meegaan en hem langs een bepaalde weg naar een bepaalde plaats brengen. De Heere leidt Zijn kinderen als Hij hen leert welke weg zij te gaan hebben. De Heere maakt door Zijn Woord en Geest de weg bekend die zij moeten gaan. De Heere leidt ook Zijn kinderen door hen in te winnen voor de weg die zij te gaan hebben. De Heere geeft kracht om de aangewezen weg te gaan en maakt werkzaam om die weg te gaan. De Heere leidt door in moeilijke omstandigheden steeds opnieuw kracht te geven. De Heere leidt Zijn kinderen door het duister op te klaren. De Heere leidt door struikelende knieën op te richten. Daarnaast brengt de Heere ook van dwaalwegen terecht. Gods kinderen zijn dwalende en dwaalzieke schapen. De Heere draagt en ondersteunt Zijn kudde. De Heere bewaart, beschermt en beveiligd de Zijnen.

Raad

Asaf gelooft dat hij geleid wordt door Gods raad. 'Gij zult mij leiden door uw raad.' Raad betekent soms de verborgen wil van de Heere, soms ook Zijn geopenbaarde wil. Asaf wordt in, naar en door Gods raad geleid. Asaf zal in Gods raad geleid worden. De Heere zal hem verborgenheden openbaren. De Heere leidt Gods kinderen in in de eeuwige raad van Zijn verkiezing en in het doel en de wegen van Zijn voorzienigheid. De Heere leidt door de verlichting door Zijn Geest in in Zijn geopenbaarde wil. De Heere leidt ook naar Zijn raad, wat de Heere van eeuwigheid heeft besloten wordt werkelijkheid in de tijd. Gods Woord is een lamp voor zijn voet en een licht voor zijn pad. Asaf zal ook geleid worden door Gods raad: Gods verborgen wil zal hem besturen. Asaf zal ook geleid worden door Gods geopenbaarde raad die hem de weg zal wijzen.

Toekomst

Asaf was geleid, werd geleid en zou nog verder geleid worden. Asaf had de leiding van de Heere in alles nodig. In zichzelf was hij blind, machteloos, zwak en dwaas. Elk ogenblik moet de Heere hem leiden. Asaf is dankbaar voor deze leiding. De uitredding waar Psalm 73 van spreekt komt bij de Heere vandaan. Asaf vertrouwt zich met al zijn belangen aan de Heere toe. Asaf vertrouwde daarbij op Gods beloften. Bijvoorbeeld Jesaja 58:11 'De HEERE zal u gedurig leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten.' Asaf vertrouwt ook op grond van Gods

Psalm 73:24a

verbond: de Heere had Zich daarin als Leidsman aan Asaf verbonden, was zijn God geworden, dan zou Hij hem ook verder leiden tot de dood toe. Asaf mag ook geloven dat God onveranderlijk is, de Heere laat Zijn werk niet varen.

Onbekeerden

Wie wederstrevig is wandelt op een weg die niet goed is, leeft naar eigen goeddunken. "Ze wandelen naar hun verdorven hart en dienen de zonde. Het zijn mensen die door de raad van de wereld geleid worden. Ze laten zich door de een of de ander verleiden om met hen mee te doen en de zonde en de wereld te dienen." Zij worden geleid door de raad van de duivel. Zij stellen hun bekering uit en verwaarlozen die. Wie de Heere dient naar eigen goeddunken, wordt niet door Gods raad geleid. Dat geldt ook van hen die door eigen werken en plichten de hemel willen verdienen, want dat is strijdig met Gods raad. Wie de raad van God verwerpt, wordt ook niet door Gods raad geleid. De Heere breidt Zijn handen de ganse dag nog uit naar een wederstrevig volk (Jesaja 65:2). "Wel laat God dan niet langer wachten. Hij is al genoeg door u versmaad. O mijn vrienden, het kan wel de laatste keer zijn dat u genodigd wordt."

Ongeloof

Denkt u dat komen zoals u bent een te gemakkelijke weg is? "U moet eerst heel diep vernederd of verbrijzeld zijn, u moet er heel gevoelig over aangedaan zijn." U mag komen zoals u bent: ellendig, jammerlijk, mismaakt en onrein. U mag Christus door het geloof omhelzen en gebruiken waarvoor u Hem nodig hebt.

Geloof

Gods kinderen mogen Asaf gelovig naspreken. Zij mogen ondervinden wat Asaf ondervond. Het is naar Gods raad u steeds dieper te ontdekken. Bent u het daar wel mee eens? Keurt u Gods wegen heilig, wijs en goed? Het is ook naar Gods raad u meer door het geloof dan door het gevoel te laten leiden. De Heere wil dat u op Christus vertrouwt. Er is genade nodig om het eens te worden en te blijven met de wegen die de Heere gaat in ons leven naar Zijn raad. In voorspoed zijn we tevreden, maar in kruiswegen vaak niet, net als Asaf. De Heere gebruikt kruiswegen om lossen te maken van de aarde en de wereld en het verlangen naar de hemel te versterken. Verwacht het in alles van de Heere. Onderwerp u aan Gods leiding. De Heere leidt Zijn kinderen naar de hemelstad.

Ds. A. van Heteren

Lezen in de brief aan de Hebreëën (25)

Met een buitengewoon vertroostende conclusie heeft de apostel het tweede deel van zijn brief aan de Hebreëën afgesloten: “Waar nu vergeving derzelve is (namelijk van de zonden), daar is geen offerande meer nodig voor de zonde.” We lezen het in Hebr. 10:18. Hij baseerde deze geloofsbelijdenis op de belofte die de Heere veel eeuwen daarvoor door de mond van Jeremia deed horen aan het zondige volk. Een belofte die haar bron had in de ontfermingen van de Heere Zelf: “Dit is het verbond dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstand. En hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.” [10:16, 17]. De schrijver wees op de vastheid van deze beloften van het verbond vanwege de volmaakte offerande van Christus. “Met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.” [10:14]. Hoe hij het weet? “De Heilige Geest getuigt het ons ook!” [10:15].

Op dit punt gekomen maakt de apostel de overgang naar het derde en laatste grote deel van zijn brief. Hij is begonnen met een uiteenzetting over de Heere Jezus als **de grote Zoon** [1:1–4:13]. Hij is meerder dan de engelen en meerder dan Mozes. Het tweede brede middendeel van de brief is gewijd aan de Heere Jezus als **de eeuwige Hogepriester** en Zijn volmaakte offer ter verzoening [4:14–10:18]. Hij is uitnemender dan zelfs de hogepriester Aäron. En nu werkt hij toe naar het slotdeel van zijn brief. Hij zoekt de vraag te beantwoorden naar de gevolgen daarvan voor de praktijk van het geestelijke leven. Hier tekent Hij de Heere Jezus als **de Leidsman** [10:19–13:25]. Straks zal hij Hem aanwijzen als de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, om nu zelf ook, in de navolging van Hem, met lijdzaamheid (volharding) te lopen de loopbaan die Hij de Zijnen heeft voorgesteld.

In **Hebreëën 10:19–25**, dat nu aan de orde is, kijkt de auteur nog even terug naar wat er tot dusver is geschreven. Hij start met een kleine samenvatting van wat er gezegd is over het zaligmakende werk van Christus, met name Zijn priesterlijke bediening in het offeren van Zijn eigen leven. Maar hij doet dat op zo’n manier dat hij in die verwoording tegelijkertijd zijn gelovige lezers meeneemt in de bezinning op de persoonlijke vrucht van dat uitnemende heil. “Dewijl wij dan, broeders...” [10:19a]. Hij neemt ze als het ware bij de hand, zijn broeders (en in hen ook de zusters) die het met Hem belijden dat het niet meer nodig is zelf voor een offer te zorgen. Want er is door Christus vergeving van de zonden voorhanden. De weg tot de heilige God is weer gebaad. Er is een verse en levende weg, die de Heere Christus ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is: door Zijn vlees [10:20]. Er is een pad gebaad tot het hemelse heiligdom. Dat is anders dan onder de oude bedeling. Toen hing daar in het heiligdom vóór het heilige der heiligen en vóór

de ark der verzoening dat dikke kleed, met daarop afgebeeld twee vurige engelen. Maar bij het sterven van de Zaligmaker is dat voorhangsel gescheurd. Nu is er in Hem toegang tot de Vader.

Welnu, dan niet gedraald! Dan mag er ook vrijmoedigheid zijn om in te gaan in het heiligdom. Nu niet meer met het bloed van stieren en bokken, maar door het bloed van Jezus. Van de Zaligmaker dus [10:19]. Nu zijn zondaren in Zijn Naam en met een beroep op Zijn werk gerechtigd om vrijuit tot de heilige God te gaan. Dankzij het verzoenend offer van de Heere Jezus Christus.

De apostel gebruikt hier een centraal woord: vrijmoedigheid. In vers 35 komt het ook weer terug. En al eerder riep de apostel op tot deze onbeschroomdheid des harten: “Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade...” [4:16]. Het lijkt wel alsof de schrijver daar al een voorzet gaf van wat hij toen nog moest gaan aanwijzen: de grond van dit toegaan vanwege het volbrachte offer.

Hoe moet dat toegaan plaatsvinden? In de verzen 22–25 gaat de auteur nu spreken over de praktijk van het leven der bekering. Er mogen eisen gesteld worden aan hen die menen te delen in het verzoeningswerk van Christus. Adeldom verplicht. Om het met onze catechismus te zeggen: “Het is onmogelijk dat wie Christus door een waarachtig geloof is ingeplant, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid” [zondag 24]. Wie door het geloof gebruik maakt van de weg tot het heiligdom, van hem/haar mag verwacht worden dat deze dat doet met een oprecht hart, in een volkomen vertrouwen en met een gereinigd hart en lichaam. De vruchten van het leven met Christus zullen zichtbaar moeten zijn. Het beste bewijs van de rechtvaardiging door het geloof is de heiligmaking des Geestes.

De schrijver brengt dit alles onder woorden met te verwijzen naar de bekende drieslag, die we ook tegenkomen in de brieven van Paulus en Petrus: in de volle verzekerdheid van het geloof, met de onwankelbare belijdenis der hoop, en tot opscherping van de liefde en van de goede werken [10:22–24]. Geloof, hoop en liefde, de drie metgezellen op de pelgrimsreis...

En dat je in zulk een teer leven met de Heere “onze onderlinge bijeenkomst” niet nalaat – dat moest niet nadrukkelijk gezegd behoeven te worden [10:25]. Toen niet. En nog niet...

Ds. J.M.J. Kieviet

DE BELIJDENISSEN VAN AUGUSTINUS (9)

– AUGUSTINUS ALS TWINTIGER

Inmiddels hebben we al heel wat gehoord uit Augustinus' Belijdenissen. In de vorm van een gebed beschrijft hij in dit boek zijn leven tot aan zijn bekering. In het vierde boek, dat deze keer voor ons ligt, gaat het over de lange periode – negen à tien jaar – dat Augustinus verstrikt zit in de sekte van het manicheïsme.

Gids naar de afgrond

Augustinus schrijft over deze periode het volgende: *'In datzelfde tijdperk van negen jaren, van mijn negentiende tot mijn achtentwintigste levensjaar, werden wij verleid en verleidden wij, zelf bedrogen en anderen bedriegend'*. De kerkvader bedoelt dat op twee manieren. Aan de ene kant verwijst hij ermee naar de sekte waartoe hij in die tijd behoorde. De vorige keer hoorden we al, dat de aanhangers van het manicheïsme de mond vol hadden van God, Christus en de Heilige Geest, maar de waarheid ervan misten.

Het is leerzaam om te zien hoelang Augustinus, die toch een helder verstand en een groot denkvermogen van de Heere ontvangen had, de leugens van deze sekte geloofd heeft. Het onderstreept, dat ons verstand van nature verduisterd is. De natuurlijke mens verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn, schrijft Paulus. Wat we nodig hebben, is de verlichting door de Heilige Geest. Augustinus schrijft er zelf dit over: *'Want wat ben ik zonder U voor mezelf dan een gids naar de afgrond?'*

Tegelijk stelt Augustinus met zijn opmerking dat hij 'verleidde en verleid werd', ook zijn hele levenswandel van die tijd onder kritiek. Hij was in de bedoelde periode docent in de welsprekendheid en Augustinus is daarover niet positief. Wat hij zijn leerlingen leerde, was – in het erg-

ste geval – met mooie woorden het kromme recht te spreken. Daarnaast woonde hij in deze periode ongehuwd samen.

In de kleine dingen van deze periode ziet Augustinus toch ook Gods bemoeienis met zijn leven. Zo was hij in deze periode erg onder de indruk van de astrologie, waarbij de toekomst aan de stand van de sterren werd afgelezen. Maar op een dag ontmoet hij een oude wijze man die hem daartegen waarschuwt. Augustinus schrijft dan: *'Maar waart Gij mij niet ook in die grijsaard nabij en ging Gij niet voort mijn ziel te genezen?'*

Stervende vriend

Uitvoerig schrijft Augustinus over het sterven van een goede vriend in deze periode. We weten zijn naam niet, maar Augustinus was samen met hem opgegroeid en later met hem bevriend geraakt. Ze deelden dezelfde interesses en Augustinus had deze vriend ook overgehaald om zich aan te sluiten bij de manicheeërs.

Dan, op een dag, wordt deze vriend getroffen door een ernstige ziekte. Als de koorts door zijn lichaam jaagt, en hij niet meer aanspreekbaar is voor anderen, vrezen zijn familieleden dat hij zal gaan sterven. En omdat deze vriend als kind niet gedoopt is – we zagen al: dat kwam, vanwege een verkeerde doopvisie, vaker voor in die tijd – vraagt zijn familie of hij op zijn ziekbed alsnog gedoopt kan worden. Dat gebeurt.

Nadien knapt Augustinus' vriend echter weer wat op. Als de latere kerkvader hem vervolgens spreekt, probeert hij het gesprek op de doop te brengen om daarmee te spotten. Augustinus: *'Zodra ik met hem kon*

spreken – en dat kon ik spoedig, zodra hij het kon, want ik week niet van hem en wij hingen wederkerig zeer aan elkaar – trachtte ik met hem te lachen, in de mening dat hij mee zou lachen, over de doop die hij ontvangen had'. Het loopt echter heel anders dan Augustinus verwacht had: 'Maar hij huiverde voor mij als voor een vijand en vermaande mij met een verwonderlijke en onverwachte vrijmoedigheid, dat wanneer ik zijn vriend wilde zijn, ik moest ophouden zulke dingen tegen hem te zeggen'. Enkele dagen daarna wordt zijn vriend opnieuw ziek en dan sterft hij wel.

Bang voor de dood

Deze gebeurtenis heeft op Augustinus diepe indruk gemaakt. Daarnaast grijpt het verlies van zijn goede vriend hem erg aan. Enerzijds verliest het leven voor de jonge Augustinus (tijdelijk) iets van zijn glans; anderzijds vreest Augustinus erg voor de dood. Hij schrijft daarover: *'In mij leefde een zeer sterke afkeer van het leven, maar ook een vrees voor de dood. Hoe meer ik mijn vriend beminde, des te meer, geloof ik, haatte ik de dood... en ik vreesde hem en meende, dat hij plotseling alle mensen zou wegrukken, omdat hij hém had kunnen wegrukken'*.

Ondanks deze roepstemmen blijft Augustinus voortleven in de zonde. Jaren later zal hij, denkend aan deze periode, bidden: *'Zie mijn hart, mijn God, zie mijn binnenste; aanschouw het, want ik herinner het mij, o mijn Hoop, Die mij reinigt van de onreinheid van dergelijke stemmingen, mijn ogen richtend op U en mijn voeten voerend uit de strikken'*.

Ds. A.J.T. Ruis

Raadsels

Al heb ik nog niet alle binnengekomen vragen kunnen beantwoorden, het schiet lekker op nu. Als er nieuwe vragen zijn, aarzel dan niet ze in te sturen. Voor de volledigheid geef ik u hierbij nog eens mijn mailadres op: ds.hoefnagel@gmail.com

Maar via een brief kan natuurlijk ook. Zo modern ben ik nou ook weer niet. Ik heb honderden brieven nog van mijn moeder. In Canada kregen we elke week een brief met het familie- en het kerknieuws. En mijn vader deed er elke week stukken krant bij. Het RD natuurlijk. We keken er elke week weer naar uit.

Ik bezit ook nog een brief van mijn moeders moeder, die in 1901 geboren is en in 1934 aan TBC overleed, na tot volle ruimte gekomen te zijn. Maar wat een strijd is dat geweest voor haar. Ja, ook haar man en kinderen loslaten, maar vooral de Heere ontmoeten, begrijpt u? “Ik voel me soms als een eenzame mus op het dak”, schrijft ze in die brief. Later ontdekte ik dat het een uitdrukking uit Psalm 102 is. Maar er kwam ook een tijd dat ze uit kon roepen: “Maar blij vooruitzicht, dat mij streelt”. Het is mooi om dat in haar eigen handschrift te lezen. Ik heb haar niet gekend natuurlijk. Ik weet wel de plaats waar ze begraven ligt, bij het kerkje aan de zee op Urk. “Tot weerziens lieve moeder”, staat er op de grafsteen. Eens hoop ook ik haar te ontmoeten.

Het is al weer een poosje geleden dat we de rollen omdraaiden en dat ik u vragen stelde. Daar kwam heel wat respons op, mede met de vraag om dat nog eens te doen. Zoals ik u de vorige keer beloofde wil ik u nu enkele raadsels, bijbelse raadsels opgeven. Ik ben heel benieuwd. Nee, we gaan geen spelletje spelen. De uitkomst van de raadsels kunnen wellicht weer een paar mooie en leerzame stukjes voor ons blad opleveren.

Het eerste raadsel luidt: Wat bedoelt David met de woorden: “Wie zal u loven in het graf?” Psalm 6 vers 6.

Het tweede raadsel is deze vraag: De profeet Ezechiël moest de ongerechtigheden van het huis Israels dragen en wel in liggende houding. Moest de profeet de zonde van het volk dragen? Leest u hiervoor Ezechiël 4:1-8.

En dan een derde raadsel: De richter Simson bad kort voor zijn dood een gebed, zie Richteren 17 vers 28. De vraag is: Hoe weten wij dat?

Tenslotte een vierde raadsel. Daarvoor moet u naar de geschiedenis van Davids vlucht voor zijn zoon Absalom in 2 Samuel 16. Als de kwaadaardige Simei David vervloekt, mag Abisai dit van David niet wreken. Davids argument is: de Heere heeft tot Simei gezegd: Vloek David, vers 10. Slaat David met deze woorden de plank niet helemaal mis? Ik beloof niet dat ik gelijk de volgende keer met het behandelen van deze raadsels begin. Ik geef u ruim tijd om er over na te denken. De vorige keer kreeg ik bijna een jaar nadat ik de vragen aan de orde had gesteld nog van iemand antwoord. Ja, dat kan als ons blad van de een naar de ander gaat. Zo kan het gebeuren dat je ons blad laat leest. Geeft natuurlijk helemaal niks. De vraag die de volgende keer aan de orde komt (dan weet de vraagsteller het maar vast) is waarom Johannes de Doper de mensen doopte. Ze waren immers al besneden? Nou ja, een mooie vraag, waarvoor dank. Met een hartelijke groet en tot een volgende keer hopen we.

Ds. K. Hoefnagel

SERIE

Serie Seksueel misbruik binnen geloofsgemeenschappen (4) Slot

Misbruik binnen het gezin

In de voorgaande afleveringen van Bewaar het Pand heeft u kunnen lezen over de grote schade die seksueel misbruik teweegbrengt in het leven. Maar stel je voor dat je als ouders te maken krijgt met seksueel misbruik binnen het gezin. Wat doe je dan?

Ontzet kijkt moeder haar dochter aan. 'Wat zeg je nou?' Hortend en stotend vertelt het meisje - ongedetailleerd en summier - wat er gebeurde tussen haar en haar broer. 't Was tijdens het oppassen. Vader en moeder waren naar een ouderavond van school. Haar vijf jaar oudere broer had haar gevraagd mee te doen met een spelletje. Ze mocht het tegen niemand zeggen en vooral niet tegen papa en mama. Het spelletje had geen naam, maar het ging in ieder geval over je 'blootje'. En het had zeer gedaan.

Wanneer u wordt geconfronteerd met misbruik in het gezin is dat enorm pijnlijk. Als ouder voel je direct de loyaliteit naar beide kinderen. Als moeder heeft u ze allebei onder het hart gedragen. Als ouders heeft u geprobeerd beide kinderen op te voeden, zoals beloofd bij de doop. En dan gebeurt dit. Onvoorstelbaar.

Bagatelliseren

De eerste neiging is misschien om het probleem te bagatelliseren. 'Het is maar één keer gebeurd, nooit meer doen!' of: 'Tja, het is gelukkig niet echt ver gegaan. Het zal wel meevallen'.

Op die manier draagt u, onbedoeld en ongewild waarschijnlijk, bij aan het *collectieve nee* waarover wij eerder schreven. Uw kind begraaft de herinnering en probeert er niet meer aan te denken. De schade hiervan heeft u kunnen lezen.

Wat dan te doen? Ten eerste is het de verantwoordelijkheid van ouders om te zorgen voor de *veiligheid* in het gezin, en om ervoor te zorgen dat herhaling nooit kan plaatsvinden.

'Het gebeurde altijd op zondagmiddag'. Wanneer u iets dergelijks te horen krijgt, kan het zijn dat er veel meer aan de hand is. Wellicht heeft u maar één aspect gehoord, misschien speelt er veel meer.

Vanuit de literatuur is bekend dat slachtoffers dader kunnen worden. Heeft u het afgedaan als kinderspel? De mantel der liefde past ons soms opeens erg goed.

Psychische veiligheid

Het kan ook zijn dat het misbruik pas jaren na dato openbaar wordt. In dat geval is de veiligheid niet meer concreet aan de orde - misschien zijn uw kinderen al

volwassen en de deur uit - maar dan gaat het nog wel over de psychische veiligheid van betrokkenen. Is het verhaal veilig bij u? Luistert u naar uw kind(eren)? Probeert u de juiste helpende hand te bieden? Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader! Dit is een ingewikkeld en pijnlijk proces. We willen graag loyaal zijn aan beide kinderen.

Durft u naar uw eigen aandeel als ouders te kijken en daarvoor de verantwoordelijkheid te nemen? Dit is in de verwerking van het misbruik van groot belang voor uw kinderen, voor slachtoffer én dader!

Wat misschien nog pijnlijker is, voor zover pijn vergelijkbaar is, als een vader (of een moeder) zich schuldig maakt aan het misbruik van een dochter (of zoon). Datgene wat het veiligste had moeten zijn, is uitgelopen op een nachtmerrie. De schade is onpeilbaar. Tal van vragen komen er op u af: Moet ik scheiden van deze man? En mag dat? Hoe zit 't met het zevende gebod en wat vindt de kerk ervan? En als we bij elkaar zouden blijven, wat vindt mijn kind daar dan van? Komt mijn kind in de knoei met het vijfde gebod? Hoe moet ik deze man nog langer eren? Boven alles is er de vraag: wat wil de Heere dat ik nu doe? Op dit terrein liggen vele vragen, vaak zonder dat er pasklare antwoorden zijn.

Houd de kring van mensen die op de hoogte zijn van het misbruik klein. En meld u bij een deskundige hulpverleningsinstantie. Daar kunnen ze met u meedenken en proberen de juiste vormen van hulp in te schakelen, voor ouders en kinderen, voor daders en slachtoffers. (slot)

info@praktijkdenUijsl.nl
Tel. 010-7411411

Delen en/of helen – kiezen in de huidige kerkelijke situatie (2)

Niet alleen de *historische* geloofwaardigheid van de Bijbel is in het geding, ook de *morele*. O.a. bijvoorbeeld de Schriftgegevens over de plaats van de vrouw in OT en NT, het hoofd zijn van de man en het ondergeschikt zijn van de vrouw, teksten waarin verband gelegd wordt met de schepping en de orde, die God daarin gegeven heeft t.a.v. man en vrouw (1 Kor. 11:2, 14:34, 1 Tim. 2:12). Er zijn volgens hem in de Bijbel tijdgebonden of cultuurhistorisch bepaalde voorstellingen¹.

Hij vindt, dat het NT 'ontspannen omgaat met de schepping'. Een indicatie daarvoor ziet hij in het **vervallen van het sabbatsgebod** (Rom. 14:5; Kol. 2:16-17) en de **afschaffing van de slavernij**.

Echter, het gebod om te rusten op de zevende dag heeft iets 'schaduwachtigs'. Christus heeft, rustend in het graf, de zevende dag voltooid². Maar NGB 25 belijdt, dat voor ons de waarheid en de inhoud van de schaduwachtige wetten in Christus Jezus blijven bestaan. In het NT zien we, dat het rusten en een dag in de week afzonderen voor samenkomst en eredienst, nog steeds geldt.

Ook ten aanzien van de slavernij klopt de redenering niet. Het onderscheid tussen man en vrouw is door God bij de schepping gegeven. Dat kan niet gezegd worden van de slavernij. Die is er alleen ná de zondeval. In het NT worden slaven en heren opgeroepen tot een nieuwe levenswijze³.

Dus deze argumenten kunnen niet gebruikt worden om te zeggen – zoals Loonstra doet – dat een beroep op de schepping 'kennelijk niet altijd het laatste woord heeft, en dat daarom ook het onderscheid tussen man en vrouw kan verdwijnen⁴.

Ook ziet hij verwantschap met de Joodse manier van omgaan met de Schriften en wijst hij op de zgn. *midrasj* (letterlijk: onderzoek), een vrije associatieve tekstinterpretatie, waarbij verschillende verklaringen mogelijk zijn, die – zoals hij zegt – 'gemoedelijk naast elkaar' staan⁵.

Toegepast op 1 Tim. 2,13: *Adam is eerst gemaakt, daarna Eva* zou dat betekenen, dat tegen een man die het te hoog in zijn bol heeft, gezegd wordt: 'verbeeld je maar niets, de mug is je bij het scheppingswerk voorgedaan'. In die lijn moet de tekst dan uitgelegd worden: laten de vrouwen zich niets verbeelden en zich niet boven hun mannen verheffen. De vrouw is pas ná de man geschapen, zij moet haar plaats weten. Die plaats wordt niet bepaald door de scheppingsorde, maar door wat betamelijk is in de tijd waarin zij leeft. Het was ongepast, dat een vrouw zich demonstratief boven een man zou gedragen. Vervolgens wordt de conclusie getrokken, dat dus de verwijzing naar de schepping niet bedoeld is als belemmering voor de vrouw om in het ambt te dienen.

Evenzo verklaart hij 1Tim. 2:14: *Adam is niet verleid geworden, maar de vrouw verleid zijnde, is in overtreding geweest*. Het zou er daar alleen om gaan, dat Eva tegen God zondigde, en niet ook omdat zij de beslissing nam, zonder die aan Adam over te laten.

Ook de zgn. 'zwijgtteksten' uit 1 Kor. 11 en 14 zijn volgens Loonstra geen verwijzing naar een onveranderlijke orde die God met de schepping gegeven heeft. Uit Ef. 5:22-33 zou juist blijken, dat Paulus het 'hoofd-zijn van de man over de vrouw' en het feit, dat 'de vrouw uit de man is' (1 Kor. 11:8) allerm minst uitlegt als legitimatie voor een gezagsverhouding. Paulus interpreteert het 'flexibel' vanuit het evangelie door de verhouding van Christus tot Zijn gemeente tot model te stellen. Het gaat om wederkerige dienende liefde⁶.

'Niet de scheppingsorde is heilig, maar wel de barmhartige God', zegt Loonstra. Hij maakt een oneigenlijke tegenstelling tussen de scheppingsorde en God om aan te geven, dat de scheppingsorde veranderlijk is als het gaat om de visie op man-vrouw en cultureel bepaald.

Het belangrijkste criterium is de *liefde*, en die is 'vloeibaar', zegt Loonstra, 'Ze past zich aan de omstandigheden aan en beoogt het welzijn van mensen. De essentie van de wet is: de naaste geen kwaad bezorgen, maar goed doen'. Voor Paulus is de orde van de geschreven wet niet langer normatief, maar nuttig wanneer en voor zover het de voortgang van het evangelie dient.

Dit wordt volgens Loonstra ondersteund door wat Paulus schrijft over 'letter' en 'Geest' in 2 Kor. 3 en Rom. 2:25-29. Een gedachte die ook genoemd wordt in de instructie van Gouda.

1 Dr. B. Loonstra, *De geloofwaardigheid van de Bijbel*, p.199,211,196

2 Prof. dr. J. van Bruggen, *Het kompas van het christendom*, p. 73

3 Dr. P. Bouter, *Mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. Over man, vrouw en ambt*, p. ... zie ook Prof. dr. J. van Bruggen, *Het kompas van het christendom. Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel*, Kampen 2002, p.73.

4 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis*, p. 9

5 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis?* p. 8-10

6 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis*, p. 12

Bij de *letter* gaat het om de uitwendige wet op papier of steen, en bij de *Geest* om de wet door de Geest in het hart geschreven. Die beide worden door Loonstra zó tegenover elkaar gesteld, dat een letterlijke uitspraak van Paulus niet meer de doorslag geeft⁷. De Geest zou in het NT een weg wijzen, die uitgaat boven wat in het OT letterlijk geschreven staat⁸, dus ook als het gaat om de voorschriften, de geboden van de HEERE.

Dat betekent voor Loonstra, dat 'ruimte geven aan homorelaties 'in liefde en trouw' een eerlijke toepassing van de Bijbelse boodschap is in situaties die de Bijbel zelf zo niet op het oog heeft⁹. De Geest van Christus leidt de gemeente daarbij. Zo zou het gezag van de Schrift tot het inzicht brengen, dat onderwerping aan de '*letter*' niet de juiste geloofshouding is.

Van verschillende zijden is daar kritiek op gekomen, o.a. door Prof. dr. J. van Genderen (De Wekker), drs. H. Korving (Bewaar het Pand). Ook het meerderheidsrapport wijst erop, dat dit geen recht doet aan de verhouding van wet en evangelie bij Paulus¹⁰. Het gaat om twee fasen van de heilsgeschiedenis¹¹. Het gaat om de heilshistorische voortgang van oud naar nieuw verbond. We mogen de geboden nooit ten gunste van de eis van de liefde schrappen¹². De tien geboden komen in het NT keer op keer terug als richtsnoer voor het leven van een christen. De wet staat in HC zondag 34-44 niet zonder reden in het stuk van de dankbaarheid. Wel wijst Paulus de uitwendige en schijnbaar wetsgetrouwe godsdienst af.

De lichamelijke opstanding van Jezus is voor Loonstra nog wel een werkelijkheid, maar de hemelvaart ziet hij als een voorstelling die uitgaat van een verouderd wereldbeeld, een aanpassing aan de belevingswereld van de discipelen. De wolk die Jezus onttrok aan hun ogen, kunnen we in onze tijd anders invullen of helemaal wegdenken. De betékenis van de hemelvaart wil hij wel vasthouden, maar het is volgens hem slechts visualisering van het afscheid van Jezus¹³.

En wanneer iemand argumenten meent te hebben om Hand. 2 (Pinksteren) als een latere verbeelding van het leven door de Geest op te vatten, kan daarover in openheid van gedachten gewisseld worden. Daarmee zou aan de heilswerkelijkheid zelf niet tekortgedaan worden.

Ook hier gaat Loonstra een grens over. Prof. Van Genderen wees hem er indertijd al op: De grenzen zijn overschreden waar de schriftkritiek de heilsfeiten aantast¹⁴.

7 Dr. B. Loonstra, *Meelezen met Paulus*, p. 108

8 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis*, p. 3

9 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis*, p. 36

10 Meerderheidsrapport, p.183

11 Meerderheidsrapport, p. 167

12 Prof. dr. W.H. Velema, 'De liefde is de vervulling van de wet', in: *Uw knecht hoort*, p.114

13 Dr. B. Loonstra, *De geloofwaardigheid van de Bijbel*, p. 210

14 Prof. dr. J. van Genderen, n.a.v. *De geloofwaardigheid van de Bijbel*, in De Wekker, 28-4-1995

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 24 maart 2022. Kopij graag binnen donderdag 10 maart 2022.

Tekenen der tijden

We lezen daarover onder meer in Matth. 24: Oorlogen en geruchten van oorlogen, hongersnoden, pestilentien en aardbevingen. Denk aan de wereldwijde coronaepidemie en de oorlog in de Oekraïne. Horen wij de naderende voetstappen van Christus? Wat er ook gebeurt: de HEERE regeert. Hij leidt alles heen naar de dag van de wederkomst, naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid wonen zal.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Op grond van zijn redeneringen komt Loonstra tot de conclusie, dat openstelling van de ambten voor de vrouw Bijbelsverantwoord is. En ook ziet hij ruimte voor homoseksuele relaties 'in liefde en trouw'. Het zou in Rom. 1 gaan om *perverse* homoseksualiteit. De scheppingsorde is niet de norm, maar 'wat goed is voor mensen binnen de context van hun tijd en dienstbaar is aan de voortgang van het koninkrijk van God'¹⁵.

Om ruimte te geven voor homoseksuele relaties 'in liefde en trouw', wijst hij erop, dat mensen bij de opstanding niet zullen trouwen, maar als de engelen in de hemel zullen zijn (Matt. 22:30). Die toekomstige werkelijkheid zou door Paulus vanwege de aanstaande nood al naar het heden getrokken worden. Daardoor verschuift volgens hem *het is niet goed dat de mens alleen is* uit Genesis 2 naar *het is goed om ongehuwd te zijn* (1 Kor. 7:26). Heel snedig merkt drs. H. Korving in Bewaar het Pand op, dat we vanuit die gedachtegang ook wel het celibaat kunnen bepleiten¹⁶.

Inderdaad, en we zien in onze tijd tot welke ontsporingen het leidt, wanneer we vooruit willen grijpen op de toekomst. Het huwelijk tussen man en vrouw is een bewuste scheppingsgave van God - o.a. ook vanwege de uitbreiding van het menselijke geslacht - én het is een voorafschaduw van de toekomstige bruiloft van het Lam.

Ds. R. Kok

15 Dr. B. Loonstra, *Hoe komt de kerk uit de crisis*, p. 27

16 Drs. H. Korving, *Bewaar het Pand*, 26-9-2019, p. 9

VAN STAVEREN

begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

**Landelijke Contactdag Woerden
DV 9 april 2022 Winstuitverlies**

Bent u getroffen door of betrokken bij kanker
of nabestaande?

Zoekt u steun en Troost vanuit Gods Woord?
Dan bent u/jij, ongeacht leeftijd hartelijk welkom!

Aanmelden kan via: www.winstuitverlies.nl

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting
Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 30,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 36,-per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

** Alleen mogelijk op de achterzijde.*